Det, der bestaar.

Vor Guds Ord bestaar evindelig, (Es. 40, 8).

En ny Autoritet.

Og de stillede dem midt iblandt sig og spurgte: „Af hvad Magt eller i hvilket Navn gjorde I dette?"
Ap. G. 4, 7.

Læs Kap. 4, 1—7.

Dette Afsnit er mærkeligt særlig af den Grund, at her fortælles om det første Tilfælde, da Apostlenes Autoritet til offentlig at lære og prædike stilles i Tvivl.

Vi er i vor Tid saa vante til at se hen til Jesus og hans Apostle som højeste Autoritet, ja som selve Autoriteten i Kirken, at vi knapt kan forestille os noget andet.

Men lad os engang forsøge at sætte os hen i den Tid, her skrives om, og under de Forhold, som da fandt Sted.

Hvis Jøderne som Folk havde taget imod Jesus af Nazareth som deres Messias, som den, Profeternes Spaadomme og den gamle Pagts Gudstjeneste pegede fremad imod, og i hvem disse Spaadomme havde fundet deres Opfyldelse, saa vilde Jesu og hans Apostles Autoritet dermed have været godkendt. Overgangen fra det gamle til det nye vilde da have været naturlig.

Men da Jødernes store Flertal forkastede Jesus, saa kunde hverken han eller hans Udsendinge have nogen Autoritet i deres Øjne.

Man har derfor slet ikke Grund til at undres over, hvad her fortælles — at Apostlene stilles for Retten og forhøres; det er snarere mærkeligt, at saadant ikke er sket før.

Er det Pinsemunderet, der har gjort Indtryk selv paa Lederne, saa de for en Tid har ladet Apostlene være i Ro, eller er det den Yndest Jesu Disciple nød blandt hele Folket (2, 47), der har holdt dem tilbage?

Vi ved det ikke, men det var Ledernes Pligt at føre Tilsyn med, at ingen falsk Profet optraadte og forførte Folket (se 5. Mos. 13. Kap.). Dette er af Vigtighed at lægge Mærke til for at kunne forstaa dette Afsnit og det følgende om den første Forfølgelse mod Apostlene og den første kristne Menighed.

Medens de — Apostlene Peter og Johannes — talte til Folket — i Salomons Søsligang (2, 11), — kom Præsterne og Høvedsmanden for Helligdommen og Sædukærerne over dem, begynder vort Afsnit, da de harmedes over, at de lærte Folket og i Jesus forkyndte Opstandelse fra de døde.

Præsterne, som tjente i Helligdommen, saavel som de levitiske Tempeltjenere med Høvedsmanden i Spidsen, var i deres fulde Ret, i deres lovlige Bestillinger, men med hvad Ret optraadte Apostlene og lærte Folket?

Det var naturligt nok at spørge saaledes. Præsterne og Høvedsmanden havde maaske desuden Grund til at frygte for, at deres lovhjemlede Levebrød og tillige deres Anseelse stod paa Spil.

Og Sædukærerne? — Disse Materialister, som nægtede Aanders og Engles Tilværelse og Livet hinsides, fortrød særlig paa, at der lærtes dødes Opstandelse, idet Apostlene forkyndte, at Jesus var opstaaet fra de døde.

Disse nævnte blev saa enige om „at lægge Haand paa Apostlene" og sætte dem i Forvaring til næste Dag, — det var nemlig allerede Aften og ikke Tid til Retsforfølgelse før næste Dag.

Lukas fortæller saa som i Forbigaaende, at mange af dem, der havde hørt Ordet, troede, og Tallet paa Mændene blev omtrent fem Tusinde.

Der var altsaa nogle — og heller ikke faa — som ikke betvivlede Apostlenes Autoritet; de turde sætte Liv til den Frelser, Apostlene forkyndte.

Det ser ud, som Præsterne og Høvedsmanden har haft Myndighed og Ret til at lægge Haand paa Mænd, der optraadte og lærte uden Kald, som Apostlene, og sætte dem i Forvaring, men ikke til at forhøre eller dømme dem.

Thi — næste Dag samles „deres Raadsherrer og Ældste" og Ypperstepræsterne, kort sagt Jødernes højeste Raad, for at forhøre Apostlene.

Disse stilles saa frem blandt Raadsmedlemmerne, hvilke spørger dem: „Af hvad Magt eller i hvilket Navn gjorde I dette?"

Vi skal ikke denne Gang gaa ind paa Apostlenes Svar paa dette Spørgsmaal, men søge nærmere at paavise Nødvendigheden af en Autoritet, en Myndighed, som kunde støtte de villiges Tro og — om muligt — tvinge de uvillige til at bøje sig for den.

Vi tør nok paastaa, at Undergerninger her var en Nødvendighed som Bevis for Apostlenes guddommelige Ret til at lære Folket.

Jesus henviser selv ofte til sine Undergerninger som „Tegn" paa sin guddommelige Sendelse.

Men den Velgerning imod den 40 Aar gamle Mand, som her er Tale om, var jo netop et saadant Tegn paa Forøvernes guddommelige Sendelse.

Ligesaa var Jesu Opstandelse fra de døde, som Apostlene forkyndte, et vældigt Bevis for baade hans og hans Apostles guddommelige Autoritet.

Dog — for de vantros Del kunde den jo være Genstand for Tvivl — trods mange Øjenvidners Vidnesbyrd; derfor behøvedes der andre Undergerninger ved Siden af.

Følgelig hører vi de troendes Menighed senere sige i deres Bøn, da Apostlene er kommen tilbage og har fortalt, hvad Ypperstepræsterne og de Ældste havde sagt til dem: . . . „idet du udrækker den Haand til Helbredelse, og der sker Tegn og Undre ved din hellige Tjeners Jesu Navn" (4, 30).

Det er af ualmindelig stor Betydning at lægge Mærke til det, som her er paapeget, for at kunne fatte, hvorfor Undrene fortrinsvis tilhører Kristi og hans Apostles Tid, Grundlæggelsens Tid.

Der er ingen Tvivl om, at Gud jo til enhver Tid baade kan og vil gøre Undre, naar hans Kirkes Sag behøver disse som Tegn; men lige saa sikkert er det, at Jesus ikke var kommen til Jorden for at optræde som Mirakeldoktor; han imødekom ikke dem, som begærede Tegn.

Men endnu maa vi minde om som en Kendsgerning, at intet Tegn, intet Bevis er absolut afgørende, i den Forstand, at det er tvingende.

Nej, Vantroen kan nægte alle Bevisers Gyldighed; ogsaa i vore Dage findes der dem, som nægter Kristi Opstandelse og andre Undre.

Men — som det gik dengang, saaledes er det gaaet ned igennem Tiderne, og saaledes vil det vedblive: „Mange af dem, som havde hørt Ordet, troede," de tvivler ikke om Apostlenes Autoritet.

Som alle Jesu og alle Apostlenes Undre var Velgerninger egentlig Frelsesgerninger, saaledes beviser hele Kristi Menigheds Liv og Virksomhed sig at være Velgerning, Frelsesgerning, — det er egentlig den nye Autoritet.

Juleord af forskellige Forfattere.

(Samlede af J. M. H.)

Velsignede Julebud! Saa er det da virkelig sandt! Dagen er oprunden, Frelsens Dag i Tidens Fylde. Vi gentager Englenes Sang, og Efterslægten svarer, saa Ekkoet af den tredobbelte Lovsang om Ære, Fred og Velbehagelighed gentager sig gennem alle Evigheders Evighed. — Vær det glade Budskab om Frelserens Fødsel ud til andre. Behold det ikke for dig selv alene. Sig til dem, som sidder i Mørke og Dødsskyggens Dal deroppe i Hedningernes Galilæa, at Kristus er født Vær Julebud til dine nærmeste Bær det til hine gamle, som vandrer paa Gravens Rand, og som ikke kan finde Hvile, før de faar Herrens Salvede at se. Fortæl Budskabet til Manden og Kvinden i den modne Alder. Lad Juleglæden blive en stor Glæde, som vederfares alt Folket. Lad de unge høre det; de holdt maaske Takkegilsesdag med et Bal og vil fejre Julen paa samme vis med syndig Drik og Dans. Det kunde være, at Verdens Juleglæde kunde miste det tilokkende for dem, og at de kunde faa Øje og Øren opladte for den rette Juleglæde. Og gaa endelig ikke Børnene forbi. Husk: „Frelseren selv var Barn som vi". Lad dem ogsaa faa Julebudskabet at høre. Og de kan selv udbære det; thi „af de umyndiges og diendes Mund skal du berede dig Lovsang." — Vær med at bære Budskabet ud til de forte Hedninger i Afrika, til de brune paa Sydhavsøerne, til de gule Mongoler, til de røde Indianere. Bær det stedse videre!

S. N. Garmoe.

• • •

„Jeg har faaet en Mand, som er Jehova", sagde Eva ved sit Barns Fødsel; det vil sige: „Jeg har født et Drengebarn, som er Gud Herren selv". — **Et Menneskebarn, som tillige er Gud. Gud og Menneske i** een Person. Store Hemmelighed! Saa dyb en Tanke havde Adam og Eva om „Kvindens Sæd", „Slangekuseren". Underfuldt! Evas Ord her er lige som et Forspil til det store, profetiske Udraab: „Et Barn er født os, en Søn er givet os; . . . hans Navn skal kaldes . . . . vældig Gud, Fredsfyrste" (Es. 9, 6.). . . . . Hvem var da han, denne Slægtens mægtige Redningsmand, Slangekuseren? Det var ham, Gudmennesket, som blev født Julenat. Gud og Menneske i een Person, Ordet, som blev Kød og boede iblandt os.

P. C. Trandberg.

• • •

Ja, mine Venner! lige som vi i vore Huse, naar Gud gav os Børn, stræber at gøre dem Julen saa glædelig, vi kan, uden ængstelig at spørge, hvor vidt denne Glæde vil række, hvor dybt den vil gaa, og hvor længe den kan vare, saaledes skal vi ogsaa i Kirken udraabe en glædelig Fest for alle dem, der har mindste Ære for den Gentyd af Englesøsten, der lagdes paa vor Tunge, mindste Øje for Tegnet, der henviste Hyrderne til Frelserbarnet, den store Børneven i Krybben.

N. F. S. Grundtvig.

• • •

Den sande Juleglæde saa vel som al virkelig Glæde over Kristus og i Kristus udmærker virkelig en sand Kristen. Paa Glæde og Glæde er en stor Forskel. Mange kan vel i Julen være henrevne af nogle lillige Højtidssøelelser, hvortil mange sammentræffende Grunde og Anledninger kan bidrage; men virkelig for deres egen Del at være saa glade over Frelseren og hans Fødsel, at de begynder at elske, prise og omtale ham, som man jo gør, naar man er glad ved noget, det kan de ej en halv Time . . . . Hvad kan det bevise andet end at Kristus ej endnu er bleven saadanne Menneskers Hjertetrøst og Skat, at de ej endnu rettelig tror paa ham, at de ej har Aanden, som giver Liv, at de enten er i en kødelig Sikkerhed som Farisæerne eller ligger de formedelst hemmelige Skødesonder eller jødisk Egenretfærdighed endnu i Vantro.

C. O. Rosenius.

• • •

Er der Rum i Herberget hos dig til Jesus? Der var ikke Rum i Herberget i Bethlehem, men i Stalden. Venner, der i den ringe Krybbe, der fandt han Herberg, i Marias Arme, i Hyrdernes tilbedende og lovprisende Hjerte, ja der var det hellige Herberg, hvor der var bereder ham et velsignet Sted. Og vi siger, Gud være lovet, vor Frelser skulde ikke, om end hans egne i det hele taget ikke annammede ham, være hjemløs paa Jord; hvad gør det, at Krybben var saa ringe, at Maria og Josef var fattige, at Hyrderne var ringe og uanseede, o, han er jo rig nok til at gøre dem alle rige, han ejer jo Skatten over alle Skatte, Livet selv.

J. Krog.

• • •

Men se, jeg bringer eder i Dag en glædelig Tidende, gode Nyheder: „Eder er i Dag en Frelser født!" Syndere, I, som blues ved Syndens Besmittelse i eders Hjerte og Liv, hører dog de gode Nyheder, jeg bringer eder i Dag: der er født en til Verden, som vil rense eder fra det altsammen, som baade vil og kan rense hver eneste af eder og frelse fra al Syndens Urenhed og Elendighed, der findes endnu en, som vil gøre eder gode og fromme og rene allerede her i Livet og engang gøre eder hellige og salige, som de hellige Engle i Himlen, at I maa skinne som Solen i eders Faders Rige. Der er Haab om Renselse fra eders Livs Synder.

Krohn.

• • •

Du milde Herre Jesus Krist!
ja vi vil være glade;
vor Salighed du fremmer vist —
dig ske Lov, Pris og Ære! —
Saa holder vi nu Julefest
og synger som enhver kan bedst
om Naadehjælp i Liv og Død,
ved dig, som blev i Nat os født'.

C. Balle.

Gamle Juletoner.

Af H. P. Hansen.

Et Barn er født os,
en Søn er givet os.

Der er sikert mange, som har set den moderne engelske Kunstners Billede af Haabet, malet som en Kvindeskikkelse, der sidder med sænket Hoved og tilbundne Øjne. I sin Haand holder hun en Harpe, hvorpaa der kun er een Streng tilbage. Men forglemmende alt omkring sig, lytter hun til Tonerne fra den ene bævende Streng, disse Haabets sagte klingende Toner, den altid samme Melodi, er det eneste hun har Øre for i denne Verden.

Med de tilbundne Øjne har Kunstneren vel villet antyde, at den, der vil holde Haabet oppe, maa lukke Øjnene for alt i denne Verden, og alene fæste Sjælens Øjne paa den himmelske Verden.

Selv om Israels Haab gennem Tiderne giver sig meget forskellige Udtryk, er der dog een Tone, der klinger gennem dem alle. Det er svært i denne Verden at holde Haabet levende; den haarde Virkelighed river ubarmhjertig mangt et Haabets Korthus omkuld. Men Haabet var og blev Israels Folks Styrke. Man kan ikke andet end undres over den Haabets Kraft, den Forventningens Styrke, der slaar os i Møde fra Israels Folk.

Israels Julehaab kaldes ogsaa det messianske Haab, fordi Profeterne ofte taler om en kommende Hersker, sendt af Herren for at befri Folket, og denne Hersker betegnes som Messias, d. v. s. den Salvede. Selv om Herrens salvede i Omtalen af Guds Rigets herlige Fremtid ikke altid nævnes, kreder alle Profetierne dog om ham, og det er derfor med god Grund, man bruger Betegnelsen det messianske Haab om alle Israels Forventninger. Vi mindes ogsaa, at Chr. Richardt i sit skønne Digt om Bibelen kalder denne „en Billedverden rig og ren, hvor det dog kredser kun om een, den første og den sidste." Det var jo ogsaa gennem ham, at den forjættede Herlighed skulde blive til Virkelighed.

Det er det store Under i Israels Historie, at selv de mørkeste Skyer ikke formaaede at skjule Haabets Sol, den formaaede at gennembryde dem alle og farve dem med stedse større Guldenglans.

Meget forskelligartet kunde den profetiske Forkyndelse forme sig, og næsten altid giver Julehaabet sig nye Udtryk, men Grundtonen er den samme, og den klinger stedse klarere, som Tiden for Fremtidshaabets Opfyldelse nærmer sig. Træk for Træk afsløres Billedet af den Herlighed, som Gud Herren havde beredt for sit Folk, stedse tydeligere skuede de Mænd, Aanden brugte som sine Redskaber, Billedet af Menneskesønnen, der Julenat kom til Verden.

Der bor Ønsker og Forventninger i alle Menneskers Hjerte, vi finder Julehaabet hos alle Folkeslag, men kun hos Israel fik det rigtige Bæsit og traadte frem i sin hele Klarhed og Fylde.

Lige fra Menneskeslægtens Begyndelse klinger Forjættelsens Toner, der varslede om Jul paa Jord de høres tydelig gennem de gamle kendte Ord om Kampen mellem Slangens Sæd og Kvindens Sæd og om den Sejr, som Kvindens Sæd skal vinde.

Saa langt vi kan følge Israels Folks Historie tilbage i Tiden, hører vi Juletonerne klinge, vi lærer det at kende som et Folk, der er sig bevidst, at Herren har givet det store Forjættelser og derfor skuer en rig Fremtid i Møde.

Vi hører Juletonerne klinge hos Patriarkerne, der saa Forjættelserne langt borte og hilsede dem og bekendte, at de var fremmede og Udlændinge paa Jorden." Hebr. 11, 13

Under det udvalgte Folks første Kampe for at hævde Besiddelsen af det hellige Land, giver dets faste Tro og sikre Forventninger sig et skønt Udtryk i Deboras Sang, hvor det hedder: „Saaledes gaar alle dine Fjender til Grunde, Herre. Men de, der elsker dig, er som Solen, naar den oprinder i al sin Vælde."

Selv paa en ikkeisraelitisk Mands Læbe lader Gud Forjættelsens Juletoner spille. Købt af en fjendtlig Konge til at forbande Israel, tvinges Bileam af Herrens Aand til at velsigne og til at varsle om „Stjernen fra Jakob": „Jeg skuer ham, men ikke endnu; jeg ser ham, men endnu ikke nær! Der oprinder en Stjerne fra Jakob, hæver sig et Scepter fra Israel, som knuser Moabs Pandekal."

Hos de ældste Skriftprofeter møder vi rige Træk. Undervist af Gud fortæller Amos og Hoseas at forud for Gudsrigets Komme maa der gaa et Dommens og Lutringens Tid. Livets Erfaringer havde lært disse to Gudsmænd, at i Medgangens Tid havde Hovmod, Afgudsdyrkelse og Usædelighed slaaet Rod i Folket, og denne Betragtning indgaar som en Faktor i Israels Fremtidsforventning lige indtil Malakias og Johannes Døbers Dage. Netop fordi Israel er Guds udvalgte Folk, maa det bøje sig under Guds tugtende Haand. „Kun eder har jeg kendt blandt alle Jordens Folk — derfor vil jeg hjemsøge alle eders Synder paa eder."

Side om Side med de strenge Ord mod de rige og selvsikre Stormænd paa Elfenbenslejerne finder vi hos Hyrden Amos en usvigelig Vished om Israels herlige Fremtid, en urokkelig Tro paa, at den Tid vil komme, da Herren vil genoprejse Davids sunkne Palmehytte og plante Israels Børn „saaledes i deres Land, at de ikke mere rykkes op af det Land, jeg skænker dem." Og Hoseas, der i Livets Skole havde gjort den Erfaring, at menneskelig Utroskab aldrig kunde bringe Guds Kærlighed til at høre op, fastholdt en usvækket Tro paa, at naar Guds Vrede havde lagt sig, da vilde han „blive en kvægende Dug for Israel, saa det blomstrer som en Lilje;" da vilde Israel atter skyde friske Skud;" dets Ry vilde blive som Olietræets, „dets Duft som Libanons Skove".

De store Verdensmagter, der dukkede op over Synskredsen, brugte Gud til at undervise sit Folk om nye Sider af det kommende Gudsrige. Esajas manglede ikke Blik for de store Verdensrigers Vælde, men kendte ogsaa deres Afmagt; kun ad Troens Vej skulde Israels Folk vinde frem til Gudsriget. „Er I ikke troende, skal I ikke blive boende", Es. 7, 9. „Ved Omvendelse og Stilhed skal I frelses; i Rolighed og i Tillid skal eders Styrke være".

Det er denne Profet, Juleevangelisten blandt Profeterne, der har givet en Moders Glæde over at have født et Barn et saa skønt og hjertegribende Udtryk, der tillige peger hen paa det Barn, Gud sendte til Verden Julenat: „Et Barn er født os, en Søn er givet os — Herredømmet hviler paa hans Skulder Og hans Navn lyder: Underfuld, Raadgiver, Vældige Gud, Evige Fader, Fredsfyrste." Og hvem har skildret Freds- og Retfærdighedsriget i skønnere Farver end Esajas gør det i det 11. Kapitel, hvor Kvisten af Isais Haab skyder frem og udrustes til Herredømmet i Gudsriget med „Visdoms og Fredrigts Aander, med Raads og Krafts Aand, med Herrens Erkendelses og Frygts Aand.

Medens Forventningerne hidtil nærmest kun havde talt om Israels Børns kommende Herlighed, anede Esajas, at Gud ikke blot er Israels Gud, men ogsaa Hedningernes Gud, ogsaa de skulde faa Del i Juleglæden. Han giver de mægtige Hedningefolk det samme Hædersnavn som hans eget Folk var saa stolte over: ogsaa de kunde kaldes Guds Folk. Der skal, siger Esajas, komme en Tid, da Herren skal velsigne med de Ord: „Velsignet være mit Folk Ægypten, mine Hænders Assyrien og min Ejendel Israel.

Under haarde Lidelser, indespærret bag Fængslets Mure, varsler Jeremias om Gudsrigets herlige Sejr og føjer et nyt Træk til Billedet: Tanken om, at med Julens Komme oprinder en ny Pagt, medens den gamle sættes ud af Kraft „De Tider skal komme, siger Herren, da jeg slutter en ny Pagt med Israels Slægt og med Judas Slægt. Ikke som den gamle Pagt, som jeg sluttede med deres Fædre, da jeg greb deres Haand for at føre dem ud af Ægypten, men som de brød, hvorfor jeg forkastede dem. Nej, saaledes er den Pagt, som jeg i Fremtiden slutter med Israel: jeg lægger min Lov i deres Indre og skriver den paa deres Hjerter. Og jeg vil være deres Gud, og de skal være mit Folk. Da lærer den ene ikke den anden: erkender Herren! Nej alle, baade store og smaa, kender mig. Thi jeg tilgiver deres Synd, mindes ikke mere deres Brøde."

Men Herren lagde sin Haand paa Folket tungere end nogen Sinde tidligere. Jerusalem blev lagt øde, Templet, Herrens Bolig, jævnet med Jorden, og Folket bortført i Landflygtighed. „Hvorledes skulde vi synge Herrens Sang i et fremmed Land?" Saaledes klagede de landflygtige og hængte Harperne paa Piletræerne langs Babylons Floder. Nu maatte da al Forventning dø? Nej, netop i Landflygtigheden lød Haabets Tone saa ren og klar som nogen Sinde tidligere Ezekiel varsler om en Tid, da hele Folket skal samles om en Konge af Davids Hus. Men Folket lærte ogsaa, at den, der skulde forløse det, maatte gaa ind under haarde Kaar. Han maatte, som det hedder i Es. 53. Kap. blive en „Smerternes Mand, fortrolig med Lidelse." Og som det hedder videre: „Det var vore Lidelser, han bar, vore Smerter, som han lagde paa sig; medens vi holdt ham for en slagen Mand, for en af Gud rammet og ydmyget, blev han gennemboret for vore Synders Skyld, rammet for vore Misgerningers Skyld; den Straf, vi fortjente, traf ham; ved hans Saar vandt vi Sundhed."

Et særligt smukt Billede af den forventede Konge findes hos Profeten Sakarias: Fredsfyrsten, der stifter Fred mellem Folkene og hersker fra Hav til Hav, Toner, der klinger i Harmoni med JulensEnglesang:" Fred paa Jord!"

Selv om mange af de bedste Toner fra de gamle Profeters Tid kun klinger svagt i Tidens Fylde, havde det messianske Haab dog bevaret sin Magt over Israels Børns Hjerter. Men i mange Kredse var de dybe Toner fra Fortidsforjættelserne ikke glemt, hvorom Skikkelser som Simeon og Anna og vi kan sikkert ogsaa medtage Bethlehems Hyrder, levende Vidnesbyrd.

Alligevel vilde Israel som Helhed ikke lukke sine Øjne op for Forjættelsernes Opfyldelse i Jesus Kristus. Og dog var Opfyldelsen rigere end alle Profetierne. Paulus har Ret, naar han siger, at det Jesus selv var, og det, han bragte, var i Sandhed noget, „som intet Øje har set, og intet Øre har hørt, og som ikke er opkommet i noget Menneskes Hjerte".

Medens Forventningens Ungdomskraft nu er brudt hos Israels Folk, fordi de forskød Julens Konge, saa glæder mange Hedningefolk sig over Fredsfyrsten, der kom til Jord for at bære en Verdens Synder og vinde en Verdens Kærlighed.

Maatte det glade Budskab, Julens Evangelium, i det nye Aar klinge paa nye Tungemaal, for nye Slægter, at Gudsriget, Jesus Kristus oprettede paa Jord, maa strække sig fra Hav til Hav, fra Floden til Jordens Ender.

Saa vil Herren komme igen, og saa skal alle de, der har taget mod Julebudskabet, endnu engang ligesom i den første Opfyldelses Dage gøre den dejlige Erfaring, at hvad Gud har beredt for dem, der forventer ham, er langt rigere, end noget Menneskehjerte har drømt om.

„Human Life."

Sidste Sommer hørte jeg et Foredrag over ovenstaaende Emne. Blandt andet skildrede Foredragsholderen en ung Mand, som vi desværre ser mange af. Han fortalte: En ung Mand kom gaaende en Aften i New York; hans Hat hængte paa det ene Øre, en Tot Haar ned paa Næsen, en Cigaret i Munden og Hænderne boret ned i Bukselommerne. Paa den anden Side af Gaden kom en pæn, netklædt Pige imod ham; de kendte hinanden ret godt; den unge Mand havde ofte ønsket at faa en Lejlighed til at bevise Pigen, at han holdt af hende. Han syntes nu at maatte benytte Lejligheden; han gik over til hende og hilste: „Hallo, Mary!" Han mente at have undfanget en snedig Tanke, saa han kunde finde ud, hvorledes hendes Følelser var over for ham. Han stillede sig foran hende og sagde: „Hør nu, Mary, hvis nu du var mig, og jeg var dig, hvad vilde du saa gøre?" Hun svarede: „Først vilde jeg gaa til en Barber og bede ham klippe mit Haar anstændigt, dernæst bære min Hat sømmeligt paa mit Hoved og smide den Cigaret ud i Floden. Saa vilde jeg tage mine Hænder af mine Lommer og bede Gud om at give mig „common sence". (Applaus) Hvor har vi mange unge Mænd af den Slags, men alt for faa af den unge Piges Slags. For en Tid siden hørte jeg en Prædiken, hvor Præsten klagede over, at saa faa af de unge, naar de voksede til, blev ved at søge Kirken. Han klagede over, at de havde mere Lyst til at gaa til Teatrene end til Kirken. Spørgsmaalet kom for mig: Hvad er Aarsagen til dette? I Tankerne lod jeg de forskellige Hjem, som jeg af og til kommer i, passere Revu og kom til den Slutning, at der var Roden til dette Onde. Hvad ser vi omkring i, hvad vi vil kalde de gode kristelige Hjem? Lad os gaa ind i et saadant Hjem en Søndag Eftermiddag. Vi ser Børn fra 6 Aar til Konfirmationsalderen alle optagne af at se Billeder og læse om dem i, hvad der kaldes „Funny Papers". Det Stof, Børnene faar derfra, sætter ikke deres rige Fantasi i Bevægelse for, hvad der kan faa Værdi for dem. Vi kommer ind i et andet Hjem og finder Børnene i en Alder fra 14 Aar og opad; vi ser dem som Regel ivrigt læsende, vi behøver ikke at spørge om Indholdet af Bladene, de læser, Billederne paa Omslaget siger os det, der ser vi Revolverdramaer eller Kærlighedsscener, en ægte Prøve paa, hvad de unge Mænd læser. Som Prøve paa, hvad Døtrene læser, ser vi afbildet de mest uanstændige og gyselige Dragter, som Moden kan fremstille. I denne Tid, hvor alle er mer eller mindre optaget af Myrderiet paa den anden Side Havet, ser vi paa Bladenes Omslag de mest djævelske Mordredskaber i Virksomhed. Iblandt dette Utal af Bøger og Blade, som findes i de fleste Hjem, finder vi enkelte virkelig gode Bøger; disse bliver til Dels læst af Far og Mor. Ved grundig Søgen opdager vi vor gamle Bibelbog. — Bogskabet er i behørig Orden, der staar Rækker af Bøger i Pragtbind og en god Del uindbundne ret gode Bøger; tager man en saadan frem, opdager man ofte, den ikke er opskaaren, hvilket siger os, at den heller ikke er læst.

Vor Tid er en Foreningstid, hvad selv kristne Mennesker ikke kan være uberørt af og vel heller ikke bør være det. Ved Siden af Foreningslivet, der tager Sigte paa det materielle, er det kirkelige Arbejde, som til Dels ligger paa enkeltes Skuldre, og som derfor optager saa meget af de kristne Forældres Tid udenforHjemmet. Ofte ser vi, at Marthagerningen stiller Marias stille Hjemliv i Skygge; dermed mener jeg, at vi Forældres største Opgave — at lede Børnene ved Samtale og Fortællinger hen til den store Børneven forsømmes. — Enkelte Gange har jeg set en god Moder sidde med sine Børn om sig og fortælle dem en af de mange bibelsk Historier, og hun har forstaaet at fortælle, saa Børnenes Øjne har tindret. Saadanne Stunder maa vi Forældre ikke glemme i al vorTravlhed, de er Livsværdier for Børnene. Kristne Forældre, luk dog Øjnene op og tænk over, hvad Følgen kan blive af, at Børnene faar Lov at læse al den usunde Litteratur! Er det noget Under, vi ser unge Piger fra Hjem som ovennævnte promenere i vore Gader, udmajede efter de gusseligste Moder?

Er det noget Under, de unge Mennesker søger til Teatrene for at se fremstillet, hvad de har læst om og har Hovedet fuldt af i Stedet for at søge Kirken? Hvis den Opfattelse af de gode Hjem, jeg her har fremholdt, er rigtig, hvorledes ser det saa ud i de Hjem, hvor Far og Mor slet ikke har noget med vor Herre at gøre? Er det noget Under, at Ameca staar saa højt med Hensyn til Skilsmisser, naar det producerer en saadan Ungdom? Den store danske Aand Brandes udtalte, da han for en Tid siden var her i Amerika, at Amerikanerne var forud for mange Nationer, idet de var saa fornuftige at gaa fra hinanden, naar de ikke længere kunde enes sammen. Efter vor Herres Lov bør Ægteskabet være helligt og følgelig uopløselig, men jeg synes ikke, vi kan kalde et Samliv Ægteskab, naar saadanne to letsindige unge løber sammen, og vi maa i høj Grad beklage de Børn, der faar et Hjem, som to saadanne unge kan berede dem, og jeg synes, vi har Lov at mene, at jo før de kan enes om at skilles, des bedre for Samfundet.

Ved et Møde, jeg overværede for kort siden, blev der sagt, at en Ikke-Kristen havde sagt til Taleren, at de kristne reklamerer mere end selv de største Forretningshuse. Den tiltalte studsede og bad om nærmere Forklaring; jo, sagde han, enhver Kristen er et Avertisement. Det er glædeligt at høre en, der staar udenfor, sige dette. Vedkommende maa da have faaet dette Indtryk af det store hele. Ved en saadan Udtalelse faar vi den gamle Sandhed stadfæstet: „de helliges Liv er Verdens Dom". I den unge Alder i Særdeleshed gaar Ønskerne højt, og Planer lægges om Stordaad, men i den modnere Alder, naar man i stille Stunder lader sit Liv og Virken passere Revu, saa øjner vi ingen store Bedrifter, kan undertiden blive mismodige og synes, at alle vore Spor er udslettet, men ved at høre ovennævnte Udtalelse faar man Lov at glædes ved at være et lille Ord i det store Avertissement. Medkristne, lad os vandre varlig, husk paa, at vi maa være med i Reklamen. Ved det samme ovennævnte Møde sagde en ung Mand i Tilslutning til omtalte: „Jeg havde som Barn en Søndagsskolelærer, som i sin hele Færd var et sand Vidne for den Gud, som han ved sine kærlige Ord til os Børn søgte at drage os til, og, sagde han, den Mand har haft megen Betydning for mig i mit senere Liv, ikke alene ved de Sandheder, han indprentede os Børn, men hans hele Liv og Færden udenfor Kirke og Søndagsskolen. Da jeg blev ældre, fandt jeg ud, han var det samme troe Vidnesbyrd paa sin Arbejdsplads; han arbejdede ikke som en Maskine, men lagde sin Sjæl ind i sin Gerning. Hans Kammerater sagde om ham, at han var ikke tilfreds om Aftenen, hvis han syntes, han ikke i Dagens Løb havde gjort Fyldest for sin Dagløn. Den unge Mand sagde: Jeg tog ham som et Eksempel til Efterlignelse og vil sige igen: